

De dienstenwet legt de beroepsbeoefenaar nieuwe informatieverplichtingen op

Toon Van Wint
Juridische dienst IAB

Waar de accountants en de belastingconsulenten in het kader van de antiwitwaswetgeving bepaalde informatie over hun cliënt dienen te verzamelen, zijn zij op basis van de dienstenwet¹ daarentegen voortaan ook verplicht bepaalde informatie ter beschikking te stellen aan hun cliënt.

De dienstenwet zet in het Belgische recht een aantal bepalingen om van Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (de befaamde “dienstenrichtlijn”). Deze wet trad in werking op 28 december 2009.

De dienstenwet is van toepassing op de vrije beroepen in hun professionele relaties met cliënten; of deze laatste al dan niet voor professionele doeleinden handelen (met andere woorden: of het particulieren of beroepsbeoefenaars betreft) is irrelevant.²

Deze wet legt hoofdzakelijk nieuwe verplichtingen tot informatieverstrekking op aan de titularis van een vrij beroep, waarop nader wordt ingegaan.

De verplichting tot informatieverstrekking van de externe accountants en de externe belastingconsulenten is tweele-

dig. Enerzijds dienen zij een reeks algemene gegevens mee te delen of ter beschikking te stellen en anderzijds dienen zij in het bijzonder ook de afnemer van de dienst (de cliënt) te informeren over de deontologie en de mogelijkheden tot buitengerechtelijke geschillenbeslechting.

Het ter beschikking stellen van de algemene gegevens kan op zijn beurt worden onderverdeeld: de gegevens die de accountants en de belastingconsulenten automatisch moeten verstrekken of ter beschikking stellen en de gegevens die enkel op uitdrukkelijk verzoek van de cliënt moeten worden verstrekt.

Belangrijk detail daarbij is dat volgens de dienstenwet de beroepsbeoefenaar niet verplicht is de informatie aan de cliënt te verstrekken, maar dat hij er evengoed voor mag opteren ze eenvoudigweg ter beschikking te stellen. De beroepsbeoefenaar heeft de keuze tussen het verstrekken aan de cliënt, het toegankelijk maken van de gegevens voor de cliënt op zijn kantoor of op zijn website en het opnemen ervan in elk door de beroepsbeoefenaar verstrekt informatiedocument waarin zijn diensten in detail worden beschreven.³

Het is dus m.a.w. nog steeds van belang voor de cliënt dat hij op eigen initiatief gebruik maakt van de informatiebron-

¹ Wet van 26 maart 2010 van dienstenwet, BS 30 april 2010, hierna: dienstenwet.

² Art. 2 dienstenwet.

³ Art. 19 dienstenwet.

nen gezien de beroepsbeoefenaar niet verplicht is de informatie actief te verstrekken.

De gegevens

Zo dienen de externe accountants en de externe belastingconsulenten als dienstverrichters volgende gegevens verplicht te verstrekken of ter beschikking te stellen⁴ van de cliënt:

- zijn naam of zijn maatschappelijke benaming;
- zijn rechtsvorm;
- het adres waar hij is gevestigd;
- zijn adresgegevens, met inbegrip van zijn eventueel e-mailadres, die een snel contact en een rechtstreekse en effectieve communicatie met hem mogelijk maken;
- het ondernemingsnummer;
- de maatschappelijke zetel;
- de beroepsorganisatie waarbij hij is ingeschreven;
- de beroepstitel en de lidstaat waar die is verleend;
- in voorkomend geval, de algemene voorwaarden en bepalingen die de dienstverrichter hanteert;
- het eventuele bestaan van door de dienstverrichter gehanteerde contractbepalingen betreffende het op het contract toepasselijke recht en/of betreffende de bevoegde rechter;
- de prijs van de dienst wanneer de dienstverrichter de prijs van een bepaalde soort dienst vooraf heeft vastgesteld;
- de belangrijkste kenmerken van de dienst;
- de adresgegevens van de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar of de waarborg en de geografische dekking.

De meeste van deze gegevens komen nu meestal reeds voor op het briefpapier, de website of andere documenten of communicatiemiddelen van de beroepsbeoefenaars. De nieuwe verplichtingen die voortvloeien uit de Wet van 26 maart 2010 zijn een ideale gelegenheid om deze documenten en andere informatiedragers te herbekijken en desgevallend aan te vullen, alsmede de procedure van aanvaarding van nieuwe cliënten.

De verantwoordelijkheid van de cliënt blijkt nog meer uit de verplichting van de accountants en de belastingconsulenten als dienstverrichters om bepaalde gegevens slechts te

verstrekken op uitdrukkelijk verzoek van de cliënt. Dit betreft:

- de prijs van de dienst of, indien de precieze prijs niet kan worden gegeven, de manier waarop de prijs wordt berekend of een voldoende gedetailleerde kostenraming, wanneer de dienstverrichter de prijs van een bepaalde soort dienst niet vooraf heeft vastgesteld;
- een verwijzing naar de geldende beroepsregels en de wijze waarop hierin inzage kan worden verkregen;
- de gedragscodes die op de accountant en/of belastingconsulent van toepassing zijn, alsmede het adres waar zij elektronisch kunnen worden geraadpleegd en de beschikbare talen waarin deze codes kunnen worden geraadpleegd;
- informatie over multidisciplinaire activiteiten en partnerschappen die rechtstreeks verband houden met de betrokken dienst, en over de maatregelen genomen in dit verband ter voorkoming van mogelijke belangenconflicten.

De beroepsbeoefenaar dient de informatie over zijn multidisciplinaire activiteiten en partnerschappen die rechtstreeks verband houden met de betrokken dienst en de maatregelen die in dit verband werden genomen ter voorkoming van belangenconflicten, ook op te nemen in zijn informatiedocumenten waarin hij zijn diensten in detail omschrijft.⁵

Beroepsbeoefenaar draagt de bewijslast

Tegenover de verantwoordelijkheid van de cliënt rust er ook een belangrijke verplichting op de schouders van de beroepsbeoefenaar. Deze heeft weliswaar de keuze om de gegevens simpelweg ter beschikking te stellen, maar zou daarbij de voorkeur dienen te geven aan het uitdrukkelijk verstrekken van de vermelde gegevens teneinde latere betwistingen te vermijden. Het is namelijk aan de beroepsbeoefenaar om aan te tonen dat de vereiste gegevens voor het sluiten van het contract, of bij afwezigheid van een contract voor het verrichten van de dienst werden verstrekt of ter beschikking gesteld, en dat op een heldere wijze en on dubbelzinnig.⁶ De beroepsbeoefenaar dient ook aan te tonen dat de verstrekte informatie juist is.

⁴ Art. 18 dienstenwet.

⁵ Art. 18 §2 dienstenwet.

⁶ Art. 21 en 28 dienstenwet.

Zo is onder meer ook wat de prijs van de diensten betreft voorzichtigheid geboden.

De vraag rijst inzonderheid of de verplichting van de beroepsbeoefenaar tot informatieverstrekking met betrekking tot de *“prijs van de dienst wanneer de dienstverrichter de prijs van een bepaalde soort dienst vooraf heeft vastgesteld”*, van toepassing zal worden verklaard op de uurtarieven van een accountantskantoor bijvoorbeeld (waarvan de beroepsbeoefenaar zijn cliënt spontaan moet inlichten), dan wel of de uurtarieven eerder te beschouwen zijn als informatie met betrekking tot *“de manier waarop de prijs wordt berekend”*, die de beroepsbeoefenaar pas moet meedelen indien de cliënt hierom verzoekt.

Het is hoe dan ook sterk aanbevolen om correcte en duidelijke informatie aan de cliënten te verschaffen over de prijzen en dit, vanaf het eerste contact, om misverstanden – en soms geschillen – te vermijden, wetende bovendien dat het in de eerste van de twee mogelijke opvattingen aan de dienstverrichter is om aan te tonen dat er voldaan is aan de informatieverplichting.

Daarbij wordt door deze wet geen afbreuk gedaan aan reeds bestaande informatievereisten die van toepassing zijn op de dienstverrichters die in België hun vestiging hebben.⁷

De deontologie van de accountant en de belastingconsulent

De laatste verplichting die de beroepsbeoefenaar wordt opgelegd heeft te maken met het verstrekken van gegevens die voor de cliënt van nut zijn indien er een geschil dreigt te ontstaan.⁸

Deze verplichting is voor de accountants en de belastingconsulenten opnieuw tweeledig. Aan de ene kant dienen zij een reeks adresgegevens te verstrekken⁹ die het de cliënt mogelijk maakt een rechtstreekse klacht te formuleren of

informatie over de verrichte dienst te vragen, dienen zij ook te reageren op de klacht en dienen zij tot slot alles in het werk te stellen om een bevredigende oplossing te vinden.

Aan de andere kant is er op hen een gedragscode van toepassing waardoor zij de daarbij voorziene regeling van buitengerechtelijke geschillenbeslechting eveneens aan de cliënt dienen mee te delen en in elk document waarin hun diensten in detail worden beschreven, dienen te worden opgenomen. Deze mededeling dient aangevuld te worden met de vermelding van de mogelijkheid hoe toegang kan worden verkregen tot gedetailleerde informatie over de kenmerken en toepassingsvoorwaarden van deze regeling.

Opgelet voor sancties

Samen met de verplichting zijn er ook uitdrukkelijke sancties in de dienstenwet opgenomen. De dienstverrichter die de bepalingen met betrekking tot de informatieverplichting overtreedt, riskeert een geldboete van 250 tot 10 000 euro.¹⁰ Indien de dienstverrichter dan nog eens ter kwader trouw was, bedraagt de boete 500 tot 20 000 euro. Een minnelijke schikking kan de strafvordering doen vervallen.

De bevoegdheid om eventuele inbreuken vast te stellen en te sanctioneren en om een minnelijke schikking voor te stellen wordt uitgeoefend door de ambtenaren van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie welke door de minister bevoegd voor Economie werden aangesteld.¹¹ ●

⁷ Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer 2009-10, nr. 52-2238/001 en 52-2239/01, 59 en art. 22 dienstenwet.

⁸ Art. 25 t.e.m. 27 dienstenwet.

⁹ Met name een postadres, een faxnummer of e-mailadres alsook een telefoonnummer. Het adres van zijn woonplaats of zijn maatschappelijke zetel dient te worden verstrekt indien dit niet zijn gebruikelijke correspondentieadres is.

¹⁰ Art. 51 dienstenwet.

¹¹ Art. 52 dienstenwet en Ministerieel besluit van 23 april 2010 tot aanstelling van de ambtenaren die belast zijn met de opsporing en de vaststelling van de inbreuken bepaald in artikel 52, §1 van de dienstenwet van 26 maart 2010, *BS* 20 mei 2010.